

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğünün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
14.08.2024

Ayşegül Doğan

Şırnak Milletvekili

Şırnak Cezaevi'nde tutuklu ve hükümlülere dönük keyfi uygulamalara ilişkin açıklamalar, Kürtçe konuşmaya yasaklama iddiası nedeniyle Şırnak Cezaevi'nde neler oluyor sorusu günlerdir kamuoyunun gündeminde yer alıyor.

Cezaevi yönetimi tarafından, tutuklu ve hükümlülerin yakınları ile Kürtçe konuşmalarının yasaklandığı, mahpusların aileleri ile yaptıkları telefon görüşmelerinin yine Kürtçe nedeniyle kesildiği ve hatta sarılmalarının dahi keyfi bir biçimde engellendiği basında yer aldı.

Öte yandan görüşe giden avukatların evrak ve kalemle içeriye girmelerine izin verilmediği de avukatlar tarafından kamuoyu ile paylaşıldı. Öyle ki, Şırnak Cezaevi'nde yaşanan ihlallerin tespiti amacıyla Şırnak Baro komisyonu, İnsan Hakları Derneği ve Özgürlükçü Hukukçular Derneği şube temsilcilerinden oluşan bir heyetin cezaevini ziyaret edip, ihlallere ilişkin hazırlayacakları raporu yakın bir zamanda kamuoyuyla paylaşacaklarını, basına yansıyan iddia, şikâyet ve ihlallerin birçoğunun da gerçeği yansıttığını açıkladılar.

Ulusal mevzuatlar ve uluslararası sözleşmeler devletlere, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin hakları konusunda yükümlülükler getiriyor. Mahpusların insan haklarına saygılı muamele görmesi gerekliliği Türkiye'nin mevzuatında da yer alıyor. "Birleşmiş Milletler (BM) Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi"nin 10. maddesinde açık bir şekilde "Özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişiler insani muamele ve insanın doğuştan kazandığı insan onuruna saygılı davranış görme hakkına sahiptir" denilmektedir.

Yine “BM Mahpuslar İçin Temel Prensipler”in 1. maddesinde; “Bütün mahpuslara doğuştan sahip oldukları insanlık onurunun ve değerin gerektirdiği saygıyla muamele yapılır” ifadesi yer alıyor.

Günlerdir Şırnak Cezaevi’nde tutuklu ve hükümlüler ile yakınlarına ve avukatlarına dönük uygulandığı iddia edilen keyfi tutum ve davranışlara yönelik Adalet Bakanlığı tarafından herhangi bir açıklama yapılmadığı gibi, kapsamlı bir araştırma yapılarak basına yansıyan bu iddia, şikâyet ve ihlallerin hangi boyutta olduğuna dair tutuklu ve hükümlüler başta olmak üzere avukat ve ailelerin dinlenmesi talebinde de bulunulmamıştır.

Bu bağlamda;

1. Şırnak Cezaevi’nde tutuklu ve hükümlülerin aileleri ile yaptıkları görüşler ve/veya telefon görüşmeleri Kürtçe konuşmaları gerekçesiyle yetkililer tarafından engellendi mi?
2. Şırnak Cezaevi’nde tutuklu ve hükümlülerin aileleri ile yaptıkları görüşmelerde sarılmalarının keyfi bir biçimde engellendiği iddiası doğru mudur?
3. Şırnak Cezaevi’nde avukatların görüşmeye giderken evrak ve kalem ile içeriye alınmadığı iddiası doğru mudur? Doğruysa neden?
4. Ailelerin tutuklu ve hükümlü olan yakınları ile görüş esnasında Şırnak Cezaevi’nde görevli olan kişiler tarafından görüşmelerinin denetlendiği, dinlendiği avukatlarına aktarılan bilgiler arasında yer almıştır. Bu iddialar doğru mudur?
5. Adalet Bakanlığı, Şırnak Cezaevi’nde yaşanan ve basına da yansıyan iddia, şikâyet ve hak ihlalleri hakkında herhangi bir açıklama yapacak mı?
6. Adalet Bakanlığı’nın bu iddiaların araştırılması için herhangi bir soruşturma talimatı var mı?
7. Adalet Bakanlığı, cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin Anayasa başta olmak üzere uluslararası sözleşmeler gereği insan haklarına saygılı muamele görmesi gerekliliğini yerine getiriyor mu?
8. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 2. maddesi “Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz” hükmünü içermektedir. Şırnak Cezaevi’nde bu maddenin ihlali mi söz konusu?